

POSTANOWIENIE

Dnia 18 grudnia 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Anna Kozłowska

w sprawie z powództwa D. C.
przeciwko Skarbowi Państwa - Dyrektorowi Aresztu Śledczego w P.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 18 grudnia 2012 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powoda
od wyroku Sądu Apelacyjnego
z dnia 14 marca 2012 r.,

- 1. odrzuca skargę kasacyjną,**
- 2. oddala wniosek adw. A. Ł. o przyznanie kosztów pomocy prawnej udzielonej powodowi w postępowaniu kasacyjnym,**
- 3. oddala wniosek Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.**

Uzasadnienie

Powód w pozwie skierowanym przeciwko Skarbowi Państwa – Dyrektorowi Aresztu Śledczego w P. domagał się zasądzenia kwoty 800.000 zł z czego kwoty 300.000 zł nazwanej odszkodowaniem, za szkodę w postaci uszczerbku na zdrowiu wywołanym niewłaściwym leczeniem oraz kwoty 500.000 zł tytułem zadośćuczynienia za niezapewnienie mu godziwych warunków odbywania kary pozbawienia wolności. Wyrokiem Sądu Okręgowego zasądzono na rzecz powoda kwotę 800 zł tytułem zadośćuczynienia za przebywanie warunkach przeludnienia, w pozostałej części powództwo zostało oddalone. Na skutek apelacji powoda, Sąd Apelacyjny, w punkcie pierwszym wyroku z dnia 14 marca 2012 r., zmienił zaskarżony wyrok w części orzekającej o kosztach pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu, a w punkcie drugim oddalił apelację w pozostałej części. Nadto Sąd ten orzekł o kosztach postępowania apelacyjnego.

W skardze kasacyjnej złożonej od wyroku Sądu Apelacyjnego pełnomocnik powoda powołał art. 398³ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. oraz wskazał, że wyrok zaskarża „w punkcie zasądzającym na rzecz powoda 800 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę”. We wnioskach kasacyjnych pełnomocnik powoda domagał się, aby Sąd Najwyższy „uchylił punktu 1. zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 1 lutego 2012 r. i przekazał sprawę temu Sądowi do ponownego rozpoznania” ewentualnie „zmienił zaskarżony wyrok i orzekł co do istoty sprawy zasądzając od pozwanego na rzecz powoda kwotę objętą żądaniem pozwu”. Jako wartość przedmiotu zaskarżenia została wskazana kwota 500.000 zł.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁴ § 1 k.p.c. do wymogów konstrukcyjnych skargi kasacyjnej należy, po pierwsze, oznaczenie orzeczenia, od którego skarga kasacyjna jest wniesiona, ze wskazaniem, czy jest ono zaskarżone w całości czy w części, po drugie - przytoczenie podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienie i po trzecie - wnioski o uchylenie lub uchylenie i zmianę orzeczenia z oznaczeniem zakresu żadanego uchylenia i zmiany. Jeżeli skarga kasacyjna tych wymogów nie spełnia podlega, zgodnie z art. 398⁶ § 2 k.p.c., odrzuceniu.

Skarga powoda podlegała odrzuceniu wobec niespełnienia ustawowych wymogów. Jak wskazano na wstępie, skarżący w skardze powołał art. 398³ § 1 i 2 k.p.c. przez co należy rozumieć, że skargę kasacyjną oparł na obu podstawach wymienionych w tym przepisie, to jest zarówno na zarzutach naruszenia prawa materialnego jak i naruszeniu przepisów postępowania. Tymczasem w skardze doprecyzowano jedynie podstawę z art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c. i przedstawiono jej uzasadnienie, pominięto natomiast podstawę z art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c. Powołanie się na obie podstawy kasacyjne wymaga przytoczenia ich obu i uzasadnienia każdej.

Ponadto skarżący podał, że skargą kasacyjną został zaskarżony wyrok Sądu Apelacyjnego w punkcie zasądzającym na rzecz powoda kwotę 800 zł. Takiego rozstrzygnięcia wyrok ten nie zawiera. Kwotę tę zasądzono na rzecz powoda wyrokiem Sądu pierwszej instancji, skarga kasacyjna przysługuje natomiast od wyroku Sądu drugiej instancji. Ubocznie można też dodać, że zaskarżenie przez powoda wyroku w części uwzględniającej powództwo nie jest, co do zasady, wyłączone, ale tak skonstruowany środek zaskarżenia podlega, z braku wykazania *gravamen*, odrzuceniu.

We wnioskach kasacyjnych, które powinny być skorelowane z zakresem zaskarżenia, skarżący domagał się uchylenia punktu pierwszego wyroku Sądu Apelacyjnego. W tym punkcie zaskarżonego wyroku Sąd Apelacyjny rozstrzygał o kosztach pomocy prawnej udzielonej z urzędu powodowi w postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji. Od rozstrzygnięcia o kosztach pomocy prawnej kodeks postępowania cywilnego skargi kasacyjnej nie przewiduje.

We wniosku kasacyjnym ewentualnym skarżący ogólnie powołując „zaskarżony wyrok” wskazał, że domaga się jego zmiany i zasądzenia „kwoty objętej żądaniem pozwu”, co oznaczałoby, że uwzględniając już zasądzoną kwotę 800 zł, dalszemu zasądzeniu winna podlegać kwota 499.200 zł, a nie „objęta żądaniem pozwu” i wskazana jako wartość przedmiotu zaskarżenia kwota 500.000 zł.

Z przedstawionych przeto przyczyn Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c. odrzucił skargę kasacyjną.

Oddaleniu podlegał wniosek pełnomocnika powoda o przyznanie kosztów pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu kasacyjnym. Pomoc ta, jak to już wyjaśnił Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 14 sierpnia 1997 r. II CZ 88/97 (OSNC 1998, z. 3, poz. 40) powinna być udzielana zgodnie z wymaganiami stawianymi profesjonalście. W niniejszej sprawie „pomoc prawna” udzielona powodowi polegała na sporządzeniu i wniesieniu skargi kasacyjnej nie spełniającej - jak to wyżej przedstawiono - podstawowych warunków proceduralnych, co spowodowało konieczność jej odrzucenia. Obok tych kardynalnych błędów, nie można nie zauważyć, że część wstępna skargi zawiera też dalsze błędy w postaci wadliwej daty wyroku Sądu Apelacyjnego, błędu w nazwisku powoda i błędu w określeniu wysokości kwoty już zasądzonej na jego rzecz. Rażąco sprzeczne z zasadami zwykłej staranności a przede wszystkim z zasadami profesjonalizmu czynności adwokata ustanowionego z urzędu nie upoważniają go do skutecznego domagania się przyznania mu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej (zob. orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 12 lutego 1999 r., II CKN 341/98, OSNC 1999, nr 6, poz. 123, z dnia 20 września 2007 r., II CZ 69/07, OSNC 2008, nr 3, poz. 41 oraz z dnia 11 maja 2011 r., II CSK 699/10, OSNC Zb. Dod. 2011, nr C, poz. 72).

Oddaleniu podlegał również wniosek Prokuratury Generalnej Skarbu Państwa o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego. W odpowiedzi na skargę kasacyjną Prokuratura Generalna Skarbu Państwa, zastępująca przed Sądem Najwyższym pozwanego, domagała się wydania postanowienia o odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, a w razie nieuwzględnienia tego wniosku, wносиła o oddalenie skargi kasacyjnej i tylko z tymi wnioskami został powiązany wniosek o zasądzenie od powoda na jej rzecz kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym. Skarga kasacyjna podlegała odrzuceniu czego w odpowiedzi na skargę kasacyjną nie dostrzeżono. Podzielić należy prezentowany w judykaturze pogląd, że nie ma podstaw do przyznania kosztów postępowania kasacyjnego stronie, która w odpowiedzi na skargę kasacyjną nie dostrzegła wady skargi prowadzącej do jej odrzucenia, a wniosek o koszty wiązała z innymi oczekiwanymi rozstrzygnięciami (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 15 listopada 1934 r. C.II.1677/34, Zb. Urz. 1935, poz. 204 oraz

postanowienia z dnia 11 stycznia 2002 r. III CKN 563/01, z dnia 29 marca 2011 r. IV CSK 593/10 i z dnia 8 sierpnia 2012 r. II CSK 112/12).